

**КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА**

Філософський факультет

Кафедра етики, естетики та культурології

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Заст. декана
філософського факультету
Дмитро НЕЛІПА

«___» _____ 2021 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ЕТИКА ТА ЕСТЕТИКА

галузь знань	для студентів
спеціальність	01 «Освіта/Педагогіка»
предметна спеціалізація	014 «Середня освіта»
освітній рівень	014.04 «Середня освіта (Математика)»
освітня програма	перший (бакалавр)
вид дисципліни	«Математика» вибіркова

Форма навчання	денна
Навчальний рік	2021/2022
Семестр	5
Кількість кредитів ECTS	3
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська
Форма заключного контролю	залік

Викладачі: **Подолян Галина Петрівна**, к.ф.н., доцент кафедри етики, естетики та культурології

Пролонговано: на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__» 20__ р.
(підпис, ПІБ, дата)

на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__» 20__ р.
(підпис, ПІБ, дата)

КИЇВ – 2021

Розробники: **Подолян Галина Петрівна**, к.ф.н., доцент кафедри етики, естетики та культурології

ЗАТВЕРДЖЕНО
«28» серпня 2021 р.

Зав. кафедри етики, естетики та культурології

_____ Ірина МАСЛІКОВА

Протокол № 1 від «28» серпня 2021 р.

Схвалено науково - методичною комісією філософського факультету

Протокол від « ____ » _____ 2021 року № ____
Голова науково-методичної комісії _____ (Ірина МАСЛІКОВА.)
(підпис) (прізвище та ініціали)

« ____ » _____ 2021 року

Схвалено науково - методичною комісією механіко-математичного факультету

Протокол від « ____ » _____ 2021 року № ____
Голова науково-методичної комісії _____ (Андрій ОЛІЙНИК)
(підпис) (прізвище та ініціали)

« ____ » _____ 2017 року

ВСТУП

1. Мета дисципліни – формування цілісного розуміння студентами уявлення про історико-теоретичні процеси розвитку етики та естетики як актуальних наук філософської сфери.

2. Вимоги до вибору навчальної дисципліни:

1. Успішне опанування курсу базується на знаннях з таких дисциплін освітнього рівня «бакалавр» як: «Філософія», «Історія української культури», та ін. Студенти повинні **знати** основні філософські поняття, категорії і методи соціально-філософського пізнання.
2. **Вміти** опрацювати тематику філософських текстів; застосовувати основні поняття, категорії в аналізі соціально-культурних, морально-етичних та естетичних явищ та процесів; виявляти сучасні тенденції розуміння та інтерпретації етики та естетики, прогнозувати перспективи їх розвитку з урахуванням особливостей етичної та естетичної сфер в контексті розвитку цивілізаційних процесів в умовах глобалізації.
3. **Володіти елементарними навичками** наукового дослідження та управління інформацією; критичного відношення та прогнозування перспектив розв'язання соціальних, економічних, морально-психологічних проблем у професійному спілкуванні та корпоративному функціонуванні.

3. Анотація навчальної дисципліни: дисципліна «Етика та естетика» належить до переліку дисциплін вибору студентів та викладається у 5 семестрі бакалаврату. Навчальна дисципліна знайомить студентів із основами етико-естетичної проблематики, що є важливими складовими процесу формування особистісних якостей людини, світоглядних засад гуманістичного світогляду сучасної молоді.

Визначається предмет, завдання, теоретичні основи, методологія, основні напрямки та проблематика класичних і сучасних досліджень етики та естетики. Розглядаються історико-теоретичні процеси формування етики й естетики як філософських наук, актуальні проблеми сучасного функціонування обох сфер наукового пізнання. Особлива увага зосереджується на тих питаннях сучасних морально-етичних та естетичних проблемах, що залишаються відкритими для дискусій.

4. Завдання (навчальні цілі) – надати студентам цілісну систему знань про сучасні дослідження етики та естетики, основну проблематику, дослідницькі підходи та методологію вивчення даних наук. В результаті навчання студенти мають не лише продемонструвати масив теоретичних знань, але й вміти використовувати їх у вирішенні конкретних аналітичних і дослідницьких завдань щодо моральних колізій, естетичних проблем, що виникають в сучасних практиках, надаючи неупереджену експертну оцінку досліджуваним явищам.

5. Результати навчання за дисципліною:

В результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен:

<i>Результат навчання</i> (1. знати; 2. вміти; 3. комунікація*; 4. автономність та відповідальність*)		<i>Методи викладання і навчання</i>	<i>Методи оцінювання</i>	<i>Відсоток у підсумковій оцінці з дисципліни</i>
Код	Результат навчання			
	Знати:			

* заповнюється за необхідністю, наприклад для практик, лабораторних курсів тощо.

1.1	предмет, об'єкт, методи, завдання, теоретичні основи, причини формування етичних та естетичних досліджень, що склалися в сучасних гуманітарних науках	лекція	тест, підсумкова контрольна робота	5
1.2	особливості етики та естетики як філософських наук	лекція	тест	5
1.3	понятійно-категоріальний апарат етики та естетики	лекція	тест, самостійна письмова робота	10
1.4	взаємозв'язок між етичною та естетичною науками	лекція	лекція	10
1.5	методи та механізми розв'язання основних моральних дилем і естетичних проблем сучасних практик	лекція	самостійна письмова робота, усна відповідь	10
	Вміти:			
2.1	демонструвати знання спеціалізованої літератури із етики та естетики	самостійна робота	усна відповідь, самостійна письмова робота	5
2.2	кваліфіковано виявляти моральні та естетичні проблеми в теоретичній спадщині та конкретних ситуаціях практичної діяльності	лекція, самостійна робота	усна відповідь, самостійна письмова робота	5
2.3	аргументовано вибирати рішення щодо відкритих дилемних моральних та естетичних проблем	лекція, самостійна робота	усна відповідь, самостійна письмова робота	10
2.4	давати оцінку мотивів, норм, ціннісних та естетичних орієнтирів, моральної поведінки та естетичної діяльності	лекція, самостійна робота	усна відповідь, самостійна письмова робота	5
2.5	формувати потенційно перспективні шляхи виходу із складних моральних чи естетичних проблем	лекція, самостійна робота	усна відповідь, самостійна письмова робота	5
	Комунікація:			
3.1	вести етичний та естетичний дискурс щодо актуальних питань етики та естетики	лекція,	усна відповідь, самостійна письмова робота	5
3.2	використовувати знання іноземних мов для аналізу інформаційних інтернет-ресурсів, читання	самостійна робота	усна відповідь, самостійна	5

	новітньої філософської літератури для підготовки до занять та написання самостійних робіт		письмова робота	
3.3	презентувати результати проведених досліджень та здійсненої самостійної роботи у вигляді доповідей, повідомлень, есе, презентацій	самостійна робота	усна відповідь, самостійна письмова робота	5
	Автономність та відповідальність:			
4.1	самостійно шукати та критично опрацьовувати літературу із відповідних досліджень, вільно володіти методами обробки, аналізу та синтезу наукової інформації	самостійна робота	самостійна письмова робота	5
4.2	виробляти критичне відношення до існуючих варіантів інтерпретації і вирішення моральних дилем, естетичних проблем в сучасних практичних сферах використання етичного й естетичного знання	лекція, самостійна робота	дискусії, самостійна письмова робота	5
4.3	усвідомлювати відповідальність за достовірність, об'єктивність та політико-ідеологічну незаангажованість отриманих висновків стосовно проведених досліджень і пояснень щодо аналізу засад етичної та естетичної сфер	самостійна робота	дискусії, самостійна письмова робота	5

6. Співвідношення результатів навчання дисципліни із програмними результатами навчання

Результати навчання дисципліни Програмні результати навчання	1.1	1.2	1.3	1.4	1.5	2.1	2.2	2.3	2.4	2.5	3.1	3.2	3.3	4.1	4.2	4.3
	РН-4. Використовує усно і письмово професійну українську мову	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
РН-5. Знає закономірності розвитку особистості, вікові особливості учнів, їхню психологію та специфіку сімейних стосунків					+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
РН-7. Знає та розуміє особливості навчання різнорідних груп учнів, застосовує диференціацію навчання, організовує освітній процес з урахуванням особливих потреб учнів					+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
РН-10. Застосовує міжнародні й національні стандарти та досвід у професійній діяльності					+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
РН-12. Володіє формами та методами виховання учнів на уроках і в позакласній роботі, уміє відстежувати			+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+		+

динаміку особистісного розвитку дитини;																	
РН-13. Здатний проектувати психологічно безпечне й комфортне освітнє середовище, ефективно працювати автономно та в команді, організувати співпрацю учнів та комунікацію з їхніми батьками					+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
РН-14. Здатний цінувати різноманіття та мультикультурність, керуватися в педагогічній діяльності етичними нормами, принципами толерантності, діалогу і співробітництва	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
РН-15. Усвідомлює цінність захисту незалежності, територіальної цілісності та демократичного устрою України	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
РН-27. Формує ціннісний аспект математичного знання, координує його емоційне сприйняття учнями, розробляє і пропонує різні форми та прийоми виховання позитивного ставлення до математики, мотивації учнів до засвоєння її основ та методів								+	+	+	+	+	+			+	

7. Схема формування оцінки

7.1. Форми оцінювання

Контроль знань здійснюється за системою ECTS, яка передбачає дворівневе оцінювання засвоєного матеріалу, зокрема **оцінювання теоретичної підготовки** – результати навчання (знання 1.1 – 1.5), що складає 40% від загальної оцінки та **оцінювання практичної підготовки** – результати навчання (вміння 2.1-2.5); (комунікація 3.1-3.3); (автономність та відповідальність 4.1-4.3), що складає 60% загальної оцінки.

Оцінювання семестрової роботи:

1. **Участь в дискусіях та доповнення на заняттях:** РН 1.1, 1.2, 1.4, 2.1, 2.3, 3.1, 3.2, 4.1, 4.2 – 10 / 10 балів.
2. **Тестові опитування:** РН 1.1, 1.2, 1.3, 1.4, 1.5, 2.1, 2.3 – 8 / 40 балів.
3. **Самостійна робота (написання есе, аналітичних оглядів за визначеними темами):** РН 1.5, 2.1, 2.2, 2.3, 2.4, 2.5, 3.1, 3.2, 3.3, 4.1, 4.2, 4.3 – 18 / 30 балів.
4. **Самостійна робота (конспект першоджерел для студентів, які набрали недостатню кількість балів до мінімально необхідного рівня):** РН 1.1, 1.2, 1.3, 1.4, 1.5, 2.3, 3.1, 3.2, 4.1, 4.2 – 12 / балів.

Семестрову кількість балів формують бали, отримані студентом у процесі засвоєння матеріалу з усього навчального курсу. Загальна оцінка за семестр складається із балів, отриманих за аудиторну роботу (усні доповіді, доповнення та участь в дискусіях на семінарах) та за самостійні роботи (робота з текстами, дослідження **визначеної культурної доби за вказаною схемою**). Всі види робіт за семестр мають у підсумку:

- в максимальному вимірі 80 балів
- в мінімальному вимірі 48 балів

У разі відсутності на лекційному занятті студент має відпрацювати завдання до заняття в письмовій формі.

Підсумкова контрольна робота в письмовій формі - РН 1.1, 1.2, 1.4, 2.2 – 12 / 20 балів

Підсумкове оцінювання у формі заліку:

Підсумкова кількість балів з дисципліни (максимум 100 балів) визначається як сума балів за систематичну роботу впродовж семестру з урахуванням підсумкової контрольної роботи. Залік виставляється за результатами роботи студента впродовж усього семестру і підсумкової контрольної роботи.

Для студентів, які набрали сумарно меншу кількість балів, ніж критичний мінімум – 60 балів, для одержання заліку необхідно обов'язково відпрацювати пропущені теми в письмовій формі та здати/надіслати електронною поштою викладачу, що проводить семінарські заняття.

Таким чином, підсумкова оцінка з дисципліни (мінімум 60, максимум 100 балів) складається із суми кількості балів за семестрову роботу (мінімум 48, максимум 80 балів) та підсумкової контрольної роботи (мінімум 12, максимум 20 балів).

При простому розрахунку отримуємо:

	Семестрова кількість балів	Підсумкова контрольна робота	Підсумкова оцінка з дисципліни
Мінімум	48	12	60
Максимум	80	20	100

7.2 Організація оцінювання:

Семестрова робота	Семестрова кількість балів	
	Min – 48 бали	Max – 80 балів

Аудиторна робота: участь в дискусіях, доповнення	До теми: 2, 3, 4, 7, 8 протягом семестру, згідно з графіком навчальних занять. У разі відсутності студента на занятті, теми необхідно відпрацювати в письмовому вигляді	«2» x 5 = 10	«2» x 5 = 10
Тестові опитування	До тем 3, 4, 6, 7	«2» x 4 = 8	«10» x 4 = 40
Самостійна робота	До тем 2, 3, 6: написання самостійної роботи у вигляді есе чи аналітичного огляду (Додаток самостійної роботи студента)	«6» x 3 = 18	«10» x 3 = 30
	Конспект першоджерел до тем: 1-4 і 5-8	«3» x 4 = 12	
Підсумкова контрольна робота	До тем 1-8	«12» x 1 = 12	«20» x 1 = 20
Підсумкова оцінка з дисципліни		60	100

Критерії оцінювання:

1. Аудиторна робота:

Участь в дискусіях /доповнення :

2 бали – доповнення змістовне

1 бал – доповнення містить інформацію, що суттєво не розширює дискусію.

2. Тестові опитування:

10 балів - студент у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно та аргументовано його викладає, глибоко та всебічно розкриває зміст поставленого завдання, правильно інтерпретує отримані результати, використовує обов'язкову та додаткову літературу, демонструє самостійність, достовірність, незаангажованість написаного;

9-8 балів - студент у достатньому обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно його викладає, але може не вистачати аргументації в поясненнях, в основному розкриває зміст поставленого завдання, використовує обов'язкову літературу, демонструє самостійність та достовірність написаного. Допускаються несуттєві неточності;

7-5 балів - в цілому володіє навчальним матеріалом, але не демонструє глибини знань, самостійності у вирішенні поставлених завдань, не спирається на необхідну навчальну літературу, робота містить суттєві неточності;

5-0 балів - не в повному обсязі володіє матеріалом, фрагментарно та поверхово його викладає, недостатньо розкриває зміст поставлених питань. Має суттєві помилки в роботі. Демонструє несамостійність у виконанні завдань.

3. Самостійна робота (написання есе чи аналітичного огляду з обраного переліку тем):

10-8 балів студент у повному обсязі володіє матеріалом, вільно та аргументовано його презентує, глибоко та всебічно розкриває зміст поставленого завдання, правильно інтерпретує отримані результати, використовує обов'язкову та додаткову літературу, демонструє самостійність, достовірність, незаангажованість проведеного дослідження

7-5 балів - студент у достатньому обсязі володіє матеріалом, вільно його презентує,

але може не вистачати аргументації в поясненнях, в основному розкриває зміст поставленого завдання, використовує обов'язкову літературу, демонструє самостійність та достовірність проведеного дослідження. Допускаються несуттєві неточності

4-3 бали - в цілому володіє матеріалом, але не демонструє глибини знань, самостійності у вирішенні поставлених завдань, не спирається на необхідну літературу, робота містить суттєві неточності

2-0 балів - не в повному обсязі володіє матеріалом, фрагментарно та поверхово його викладає, недостатньо розкриває зміст поставлених питань. Має суттєві помилки в роботі. Демонструє несамостійність у виконанні завдань.

4. Конспект першоджерел(для студентів, які набрали недостатню для необхідного мінімуму кількість балів):

3 бали – студент опрацював необхідний текст із цитуванням та відповідними власними зауваженнями та поясненнями

2-1 бал – студент законспектував текст без цитувань та пояснень.

5. Підсумкова контрольна робота:

20-16 балів студент у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно та аргументовано його викладає, глибоко та всебічно розкриває зміст поставленого завдання, правильно інтерпретує отримані результати, використовує обов'язкову та додаткову літературу, демонструє самостійність, достовірність, незаангажованість здійсненого дослідження / підсумкової контрольної роботи

15-11 балів - студент у достатньому обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно його викладає, але може не вистачати аргументації в поясненнях, в основному розкриває зміст поставленого завдання, використовує обов'язкову літературу, демонструє самостійність та достовірність проведеного дослідження / підсумкової контрольної роботи. Допускаються несуттєві неточності

10-6 балів - в цілому володіє навчальним матеріалом, але не демонструє глибини знань, самостійності у вирішенні поставлених завдань, не спирається на необхідну навчальну літературу, робота містить суттєві неточності

5-0 балів - не в повному обсязі володіє матеріалом, фрагментарно та поверхово його викладає, недостатньо розкриває зміст поставлених питань. Має суттєві помилки в роботі. Демонструє несамостійність у виконанні завдань.

7.3 Шкала відповідності:

Зараховано / Passed	60-100
Не зараховано / Fail	0-59

СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ЛЕКЦІЙ І СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

№ п/п	Назва лекції	Лекції	Самостійна робота
	Частина 1.		
1	Тема 1. Етика як філософська наука	4	6
2	Тема 2. Історичний розвиток уявлень про мораль	5	7
3	Тема 3. Понятійно-категоріальний апарат етики	4	6
4	Тема 4. Сучасна проблематика етики	5	6
	Частина 2.		
5	Тема 5. Естетика як філософська наука	5	6
6	Тема 6. Понятійно-категоріальний апарат естетики	4	6
7	Тема 7. Естетика ХХ ст.	5	7
8	Тема 8. Сучасні тенденції розвитку естетики	4	6
	Підсумкова контрольна робота	2	
	Консультації	2	
	ВСЬОГО	40	50

Загальний обсяг **90 год.**, в тому числі:

Лекцій **-28 год.**

Семінари **-10 год**

Консультації **- 2 год.**

Самостійна робота становить **- 50год.**

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

Основна: (Базова)

1. Історія моральнісної культури. // Візуальні дослідження у контексті теорії та історії культури: навч. посіб. / І.І. Маслікова, О.Ю. Павлова, А.М. Тормахова та ін.; заг. ред. В.І. Панченко. – К.: ВПЦ «Київський університет», 2021. – с.108-121.
2. Етика. Естетика. Навч. посіб./ за наук. ред.. Панченко В.І. – К. «Центр учбової літератури», 2014.
3. Естетика. Підручник. // Л.Т.Левчук, В.І.Панченко, О.І. Оніщенко, Д.Ю.Кучерюк,. – К., 2005.
4. Малахов В.А. Етика спілкування: Навч.посібник. – К.: Либідь, 2006.
5. Левчук Л.Т. Західноєвропейська естетика ХХ ст. – К., 1997.
6. Левчук Лариса. Українська естетика: традиції та сучасний стан. – Черкаси, 2011.
7. Теоретичні проблеми сучасної етики: навч. посіб. для студ. ВНЗ / [Т.Г. Аболіна, І.В. Васильєва, А.М. Єрмоленко та ін.]. – 2-ге переробл. та доповн. К.: ВД «Авіцена», 2013.

Додаткова:

1. Єрмоленко А.М. Соціальна етика та екологія. – К., 2010.
2. Ільчук Л. П. Психоаналітична модель художньої творчості: досвід теоретичних модифікацій. – К., 2013.
3. Йонас Г. Принцип відповідальності. У пошуках етики для технічної цивілізації. – К., 2001.
4. Канарский А. С. Диалектика эстетического процесса. – К., 2008.
5. Кастельс. М. Информационная эпоха: экономика, общество, культура. – М., 2000.
6. Левчук Л.Т. Психологія: історія, теорія, мистецька практика. – К., 2002.
7. Личкова В.А. Некласична естетика в культурному просторі ХХ- поч..ХХІ ст.. – К., 2011.
8. Макінтайр Е. Після чесноти: дослідження з теорії моралі / Пер. з англ. – К.: Дух і літера, 2002. – 436 с.
9. Панченко В.І. Мистецтво в контексті культури. – К., 1998.
10. Стоян С.П. Культурно-історичні метаморфози символізму в європейському образотворчому мистецтві. – К., 2014
11. Филиппова Л.Я. Компьютерная этика: Морально-этические и правовые нормы для пользователей комп. сетей. – Х., 2006.
12. Фролов И.Т., Юдин Б.Г. Этика науки: проблемы и дискуссии. – М., 1986.